

До Конституционния съд
на Република България

ПРАВНО МНЕНИЕ

по конституционно дело № 10/2018 г.

от проф. д-р Анелия Мингова, преподавател по граждански процес в Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски”

Уважаеми конституционни съдии,

С настоящото изложение споделям своето становище и изводи относно **неоснователността** на отправеното искане от състава на ВКС по ч. гр. д. № 1371/2018 г. на ВКС, гражданска колегия, трето отделение, за обявяване на противоконституционност на понятието „очевидна неправилност” като част от разпоредбата на чл. 280, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), (обн. – ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; посл. изм. и доп. – ДВ, бр. 102 от 22.12.2017 г., в сила от 22.12.2017 г.), в частта: „...както и при очевидна неправилност.“ с конкретните конституционни разпоредби, посочени в искането за образуване на конституционното дело, а именно - чл. 117, ал. 1, чл. 122, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и чл. 8 от Конституцията на Република България (Конституцията).

Разпоредбата, за обявяването на чиято противоконституционност Конституционният съд е сезиран, съдържа процесуалноправна норма, която урежда

предпоставките за допускане до касационно обжалване на въззивните решения и определения.

А. Накратко, мотивите на тричленния състав, вносител на искането, са следните:

„Критерият „очевидна неправилност“ на решението не е дефиниран от законодателя, а неговото съдържание не може да бъде изяснено по тълкувателен път по начин, който да предвижда универсално правило за поведение на ВКС при селекцията на касационните жалби.“

Критерият „очевидна неправилност“ на въззивния акт е в противоречие с чл. 117, ал. 1 от Конституцията – той *„не съответства на основното правомощие на съдебната власт да дава защита на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата.“* „Върховният касационен съд предоставя защитата в съответствие с конституционно определеното негово правомощие по чл. 124 КРБ, когато процесуалните правила, които обезпечават допускането на касационното обжалване по гражданските дела, са с такова съдържание, което прави възможно те да се прилагат по общ, категоричен и лишен от субективна преценка начин за всеки отделен случай (чл. 133 КРБ).“

Посочва се също, че *„бланкетният критерий „очевидна неправилност“ на въззивното решение/определение не съответства на правото на гражданите, юридическите лица и държавата на защита във всички стадии на процеса (чл. 122, ал. 1 КРБ).“*, както и *„на конституционното правомощие на Върховния касационен съд да правораздава (чл. 119, ал. 1 от Конституцията), тъй като чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК в частта „...както и при очевидна неправилност.“ поставя достъпа до касационен контрол под „неясен и неизясним законов критерий“*.

Накрая вносителите установяват несъответствие и с принципа за разделение на властите (чл. 8 от Конституцията), тъй като при осъществяване на дейността си по селекция на касационните жалби *„прилагайки неясен и неизясним критерий*

„очевидна неправилност” на въззивното решение, той правораздава без действаща правна норма, която по универсален начин да определи предпоставките на упражненото правомощие. Следователно така ВКС създава правна норма по всяко разгледано гражданско дело, по което това основание е заявено, изземвайки компетентността на законодателната власт”.

Б. Според мен, посочените изводи и изложените за тях аргументи, са неверни, защото почиват на погрешна изходна позиция относно смисъла и съдържанието на определението „очевидна” и връзката му с определяемото „неправилност”, което не е позволило словосъчетанието „очевидна неправилност” да бъде тълкувано като единно процесуалноправно понятие, произтичащо от предназначението на новото правило в чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК да бъде самостоятелна предпоставка за допустимост на касационната фаза на исковото производство за постигане на целите на селективния модел на касационно обжалване по ГПК.

По-конкретно:

1. Основно съображение на тричленния състав на ВКС за противоречие с посочените конституционни норми е, че *„чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК в частта „...както и при очевидна неправилност.” поставя касационния контрол под „неясен и неизясним законов критерий“.* Това разбиране не може да бъде споделено.

Критерият „очевидна неправилност” не може да бъде квалифициран като неизясним. Той не е такъв, защото определението „очевидна” се отнася до един от видовете порочни съдебни решения – неправилните, чиято регламентация ясно е очертана в закона (чл. 281, т. 3 ГПК). За правната теория и съдебната практика от десетилетия няма никакви съмнения какво означава „неправилност” на съдебното решение/определение. Всяко едно от регламентираните в чл. 281, т. 3 ГПК основания за касационно обжалване и отмяна на

решението като неправилно, има своя утвърден точен и ясен смисъл. С прибавяне на определението „очевидна” към определяемото „неправилност”, законодателят е създал ново правно понятие, с което **неправилността на въззивното решение е квалифицирана чрез допълнителни характеристични белези, за да обуслови правният извод за допустимост на касационното обжалване.**

Налице е една бланкетна правна норма, която може да бъде запълнена с конкретно съдържание от правоприложителя. Правовият ред познава, допуска и използва бланкетните правни норми. Законодателят е този, който преценява необходимостта от приемането на такива норми, а изпълването им с конкретно съдържание е предоставено на правоприложителя. Законодателят не използва за първи път бланкетни понятия с приемането на разпоредбата на чл. 280, ал. 2, пр. 3-то ГПК. Не е нужно да се отива твърде далеч, достатъчно е само да се посочи, че такива бланкетни понятия в ГПК са и понятието „нищожно решение”, респ. „недопустимо решение”, „съществено нарушение на съдопроизводствени правила”, „вероятно основателен” и „вероятно неоснователен”, „убедителни писмени доказателства” и т.н. Богатството на един закон се съдържа и в това – да предостави на теорията и съдебната практика правото да намерят този обхват на хипотезиса на правната норма, който най-добре отразява нуждата и особеностите на конкретния исторически момент от развитието на обществото и в частност – на защитата на правата и законните интереси на гражданите и юридическите лица. Такъв е примерът с утвърденото разбиране, че нарушението на материалните норми и свързаните с установяване на фактите процесуални разпоредби, обуславят неправилност на решението, докато нарушаването на т. нар. „свръхповелителни” норми, изграждащи основата на правовия ред, обуславя неговата нищожност. Теорията и съдебната практика са изяснили съдържанието на понятието „съществено” относно нарушението на съдопроизводствените правила по смисъла на чл. 281, т. 3, пр. 2-ро. Бланкетното правно понятие „очевидна неправилност” също може и следва по тълкувателен път да бъде запълнено с конкретно правно съдържание, чрез което

правоприложителят да „разкрие точния смисъл на вложената в правната норма законодателната воля”. **Казаното доказва, че критерият „очевидна неправилност” не може да бъде квалифициран като неясен, защото подлежи на тълкувателен анализ и може да бъде изпълнен с конкретно съдържание.**

В обобщение на горното, критерият „очевидна неправилност” не е неясен и неизясним, а е бланкетно формулирано правно понятие, чието попълване с конкретно съдържание би било правно възможно чрез тълкувателния почин на правоприложителя, ако се ръководим от смисъла и предназначението на селективен характер на касационната фаза, посредством която се реализира крайната цел на правораздаването като вид защитна, правоприлагаща дейност.

От това следва също, че не е налице несъответствие и с принципа за разделение на властите (чл. 8 от Конституцията), защото не е верен правният извод в искането до КС, че *„когато по конкретното гражданско дело ВКС допуска или не допуска касационния контрол, той правораздава без действаща правна норма, която по универсален начин да определи предпоставките на упражненото правомощие”* и че *„така ВКС създава правна норма по всяко разгледано гражданско дело, по което това основание е заявено, изземвайки компетентността на законодателната власт”*.

2. В искането се посочва: *Допълнителното изискване на обикновения законодател неправилността на решението да е очевидна, поставя нововъведения критерий по чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК в субективната преценка на касационната инстанция. Това, което е очевидно за един, е невидимо за друг, а правилното или неправилно решение е обективно качество на правосъдния акт...Порокът неправилност на решението не подлежи на.....поставяне в субективната преценка на Върховния касационен съд”*.

Тези разсъждения и заключения не могат да бъдат споделени. Те се основават само на граматическото тълкуване

на определението „очевидна”, според което то отразява субективната възможност на този, който наблюдава даден обект, да може да види определени негови белези. Разбирана така, тази видимост наистина може да бъде оценявана субективно, респ. да се влияе от някаква „допълнителна оценъчна характеристика”, която да бъде вариативна от гледна точка на наблюдаващия. При изясняване на понятието „очевидна неправилност” обаче, не може да се задоволим с изходната теза на тричленния състав на ВКС, че „това, което е очевидно за един, е невидимо за друг.”. Разбирано така, понятието „очевидна неправилност” не предлага възможност в законовото понятие да се открие смисъла на обективен правен критерий. „Очевидна неправилност” обаче, трябва да се тълкува като единно, обективно правно явление, което да е еднакво „видимо” за всеки съдия, ако той е достатъчно компетентен, какъвто по презумпция от професионалния му статус, трябва да е.

Разбирана като видимост относно нарушението, „очевидната неправилност” кореспондира на извод за наличие на конкретно нарушение, което обуславя неправилност на въззивния акт. Мисля, че подобен подход не съответства на целите и предназначението на новоприетото правило в чл. 280, ал. 2, пр.3-то ГПК. На първо място това е така, защото изводът, че обжалваното решение е неправилно, изисква осъществяването на правораздавателна дейност от касационната инстанция – т.е. дейност по преценка за основателност на касационната жалба. А очевидната неправилност на въззивното решение е уредена като **предпоставка за допускане** на касационните жалби до разглеждане „по същество”. **Чрез преценката за „очевидна неправилност” се осъществява селективната функция на ВКС по допускане на жалбите, а не тяхната правораздавателна дейност като контролно-отменителна съдебна инстанция при решаването на конкретния правен спор.** Съставът на ВКС е наясно с това, поради което приема, че „очевидна неправилност” изразява не убеждение, че порокът е налице (което може да бъде резултат едва при преценка за основателността на касационната жалба при постановяването

на решението по чл. 290), а че конкретният порок трябва да е видим за съда в производството по чл. 288.

За да се открие смисъла на **понятието** трябва да е ясен, както **обектът на наблюдение, така и неговият предмет**. За наблюдаващия трябва да е ясно какво „гледа“, за да може да „види“ и какво очаква да „види“. Струва ми се, че ако обект на наблюдението е именно извършването на конкретно нарушение, то във всички случаи става дума за нещо като „предварителен поглед“ върху основателността на жалбата. Такъв поглед действително създава предпоставки за субективизъм, защото ако „видимостта“ на конкретен порок не означава сигурност, че той е налице, тя може да варира в различна степен на предположение.

Правилният подход към **същността и съдържанието на понятието „очевидна неправилност“** е като единно, ново правно понятие, от което следва да се направят други изводи. „Очевидна неправилност“ е регламентирана в закона като **специална предпоставка за допустимост на касационното обжалване**. Така **терминът придобива собствено правно значение и „очевидна неправилност“ не трябва да отразява някаква степен на видимост на конкретното нарушение (варираща в граници от съмнение, през обосновано предположение до сигурност), а да отразява обективна правна даденост.**

Понятието трябва да характеризира **неправилността не като резултативна величина – вид порочност на съдебния акт, а в законовото му предназначение на специална предпоставка за допустимост на касационното обжалване**. Такова разбиране **съответства на селективния модел на касация, установен в ГПК (в сила от 01.03.2008г.) чрез допълнителните обща и три специални предпоставки за допускане до касационно обжалване на въззивните решения (чл. 280, ал. 1)**. Селективната касация е достижение на модерната гражданскопроцесуална теория и законодателство. Този модел на касационното обжалване съдържа различен подход към защитата на правата и законните интереси на правните субекти. Той показва, че тази защита не е само отговор на субективната необходимост на страната – адресат на гражданскопроцесуалната

санкция от още една инстанция, а че защитата на частния интерес се издига до нивото да бъде част от защитата на глобалния обществен интерес не само от законосъобразно, но унифицирано, предвидимо и затова – справедливо правораздаване.

Предпоставките за допускане на касационното обжалване, регламентирани в новата ал. 2 на чл. 280 ГПК, дават нова насока в развитието на досегашния селективен модел на касационната фаза от исковото производство. С тях законодателят се опитва „да примири” или по-скоро да съчетае двете функции в дейността на върховната инстанция – правораздавателната и несъдебната функция по унифициране на практиката при прилагането на закона. Стремещт е да се подобри техния баланс, като се постигне паритет между тях при допускането до разглеждане на касационните жалби. Основанията за допускане на касационното обжалване по чл. 280, ал. 2 ГПК са самостоятелни предпоставки за допускане на касация. Тяхното приложно поле може да се прояви напълно независимо от наличието на основание за допускане до касация по предходната алинея.

От тази гледна точка не е състоятелно твърдението в искането до КС, че разпоредбата на новата чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК ограничава правото на защита. Тя **разширява приложното поле на касационното обжалване**, прибавяйки към вече съществуващите предпоставки още основания за неговата допустимост, при това изрично регламентирани като самостоятелни и необвързани от наличието на предпоставките по ал. 1 на чл. 280 ГПК.

3. В искането се посочва: „Неправилността е обективно състояние на решението като правосъден акт, макар да е резултат от човешка дейност – тази на въззивния състав, който го е постановил”.... Порокът неправилност на решението не подлежи на..... допълнително, по-тежко квалифициране...”

Вярно е, че неправилността е обективно състояние на решението като правосъден акт, **но тя не представлява конкретен порок на решението**. Неправилността е правна

квалификация (характеристика) на съдебния акт, която съдът прави, когато констатира извършени нарушения на правилата, свързани с установяването на релевантните факти и подвеждането им под правната норма. В чл. 281, т. 3 ГПК неправилността е регламентирана изчерпателно чрез три основания за обжалване и отмяна, всяко от които също има бланкетен характер, а възможното конкретното съдържание на всяко от тях се извършва по тълкувателен път. Правната теория и съдебна практика по безспорен и несъмнен начин отдавна са изяснили всяко от трите правни понятия, обозначаващи основанията за обжалване и отмяна на решението като неправилно – „нарушение на материалния закон”, „съществено нарушение на съдопроизводствените правила” и „необоснованост”.

Неправилността като понятие е правна квалификация на решението, тя е резултат от нарушението на определени правила – материални, процесуални или логически, но за всяко съдебно решение тя има конкретно измерение. Тези правила и нарушаването им при разглеждането на конкретното дело подлежат на квалификация за тежест, в зависимост от собствената си същност. Не е еднозначно дали нарушението се отнася до императивна или диспозитивна правна норма, която страните са уговорили за приложима. Не е еднозначно нарушението на норма от вътрешния правен ред и такава от по-висш порядък, каквито са нормите на правото на ЕС или конституционните норми. Не е еднозначно нарушаването на т. нар. свръхповелителни норми, на които се крепи правовия ред. Именно нарушението на такава норма недвусмислено и безпроблемно се приема и в теорията, и в съдебната практика за обуславящо нищожност, а не неправилност на съдебния акт. Същите разсъждения се отнасят и до другите две основания за неправилност. Не е еднозначно дали съдът е нарушил съответното правило на чл. 164 ГПК, недопускаяки поискано допустимо свидетелско показание или е нарушил правилата за редовно призоваване, така че е лишил изцяло страната от възможността да упражнява процесуалното си право на защита, или че не е направил изобщо доклад по делото, респ. докладът не съдържа необходимите указания към страните, произтичащи

от доклада. Не е едно и също дали съдът се е отклонил от фактическите изводи, направени в предложеното медицинско заключение на вещото лице или е нарушил едно логическо правило така, че е направил напълно противоположен и напълно несъвместим с логиката фактически извод.

Следователно, правното понятие „неправилност“ е определено в закона чрез формулирани в разпоредбата на чл. 281, т. 3 ГПК основания, но конкретните нарушения, които изпълват съдържанието на тези отменителни основания, са различни, вкл. с различна тежест и отражение върху фактическите и правни изводи на съда. Има норми, нарушенията на които водят до нетърпим правен резултат. Нарушенията на такива норми не подлежат на преценка за собствената си същественост (такава, каквато изисква напр. чл. 281, т. 3, предл. 2-ро относно процесуалните правила), защото „съществеността“ на самата норма е достатъчно основание за неправилност. Следователно, годна основа за тълкуване на понятието „очевидна неправилност“ може да бъде попълването му с нарушаването на такива правни норми, което винаги следва да бъде квалифицирано като „тежко“, така че да обуслови допускането на касационното обжалване.

Обобщено, изводът за неправилност е правен извод, резултат от преценката за наличие на конкретни недостатъци на съдебния акт. Неправилността има различно количествено и качествено измерение като обективно състояние на съдебното решение, защото е резултат от проявлението на различни конкретни нарушения в дейността на решаващия орган при изследване на фактите и приложимото право, резултат от нарушаването на различни по вид, характер и значение правни и логически норми. **Ето защо неправилността като правна категория е обективна и единна, но като конкретно състояние на съдебното решение се проявява с различно съдържание. Затова като правна категория тя е измерима с допълнителни, вкл. бланкетно формулирани законови критерии.**

Поради това категорично не може да се сподели изводът на тричленния състав на ВКС, че: *„Очевидна неправилност“ предполага допълнителна оценъчна характеристика на*

обективно проявения порок на решението, която същностното (обективното) негово качество на правосъден акт изключва”.

4. Затова не законодателят, а именно ВКС, осъществявайки функцията си по чл. 124 КРБ, трябва да потърси и намери разумното тълкуване и да унифицира прилагането на новото процесуално правило в разпоредбата на чл. 280, ал. 2 ГПК. Възможен смисъл на понятието „очевидна неправилност” (независимо от горното или като допълнение към него), може да се търси в характеристиката на отделните нарушения, които обосновават неправилност на решението. Извършването на определени нарушения от въззивния съд, обуславящи неправилност на решението, са отвъд предела на вложения от законодателя смисъл за допустимо ограничаване на касационната фаза от развитието на делото.

Целта и предназначението на касационната фаза и ролята на възможното ѝ ограничаване чрез параметрите на селекцията на ВКС сочат, че при изясняване на понятието „очевидна” неправилност не трябва механично да се изхожда от количествено съотношение между определенията „вероятна” и „очевидна”, обозначаващо различна степен на видимост и яснота относно съответния порок. Двете определения трябва да бъдат изяснявани не отнесени едно спрямо друго в граматическото им значение, а отнесени към понятията, които определят, и изразяващи различната тежест и значение на пороците, които обуславят нищожност и недопустимост – от една страна и неправилност – от друга, за правните последици на решението.

При пороци, обуславящи нищожност или недопустимост, няма съмнение за нетърпимост на резултата и невъзможност решението да остане в правния мир, независимо от конкретните нарушения, обуславящи нищожността или недопустимостта (арг. чл. 269, изр. 1-во, чл. 270, ал. 4; Тълк. р. по ТД №1/2001г. на ОСГК на ВКС; Тълк. р. по ТД №1/2009г. на ОСГТК на ВКС).

Различно е отношението към неправилността. Съответствието на фактическите и правни изводи на съда с

действителното фактическо и материалноправно положение е предоставено преди всичко на волята и активността на заинтересуваната страна. Затова и съдът не следи служебно за наличието на пороци, които обуславят неправилност. Това означава, че според законодателя е обществено приемлив правният резултат като траен регулатор на следпроцесуалните отношения между страните да бъде едно решение, в което фактическите и правните изводи на съда относно предмета на делото, е възможно да се отклоняват от действително съществуващите. Този подход позволява при изясняване на понятието „очевидна неправилност” да се изхожда от характеристиката на неправилността като израз на най-слабата по интензитет порочност на съдебните актове, което оправдава касационното обжалване да бъде допустимо не при всеки порок, обуславящ неправилността, а само при такива пороци, които могат да бъдат квалифицирани като „тежки”, при наличието на които правната непоносимост към влизането в сила на страдащ от тях съдебен акт е силна, както при нищожните и недопустимите решения¹.

5. Възможно тълкуване, което ВКС, изпълнявайки функцията си по чл. 124 КРБ, е длъжен да направи относно смисъла на новото правило на чл. 280, ал. 2, пр. 3 ГПК, би могло да следва и друг подход.

Според него съдържанието на понятието не трябва да се търси в ограничаване на кръга от нарушения, обуславящи

---

¹ Към подобен подход се е насочила практиката на някои състави на ВКС, която тук няма да коментирам изчерпателно и подробно, но си струва да спомена: напр. опр. 171 по ч. т. д. 3061/2017г., II т. о.; опр. 160 по ч. гр. д. №286/2018г., IV гр. о.; Опр. 155 по ч. гр. д. №57/2018г., IV гр. о.; Опр. 107 по ч. гр. д. №2852/2017г., III гр. о. Прави впечатление обаче, че изброените пороци, които тези състави подвеждат под определението „очевидна неправилност”, включват твърде тясна група нарушения, чието наличие би било срещано изключително рядко и по мое мнение, не би позволило прилагането на законовата разпоредба да претвори в достатъчна степен законодателния замисъл за разширяване на касацията. По-разумно предложение за обхвата на разпоредбата, струва ми се, прави Бл. Пунев (така в „Промените в касационното обжалване със Закона за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс /ДВ,бр.86 от 27.10.2017г./”, „Собственост и право”, кн. 11/2017г.).

неправилността, нито да изхожда от анализ на определението „очевидна“ в буквалния му смисъл, а в съответствие с правното значение на единното понятие „очевидна неправилност“ като предпоставка за допускане на касационното обжалване при осъществяване на селективната функция на ВКС.

а/ При преценката за „очевидна неправилност“ ВКС не трябва да навлиза в преценка за основателност на жалбата, т.е. – да проверява дали в действителност е налице конкретно нарушаване на такава норма, защото тази преценка е навлизане „по същество“ в контролно-отменителната касационна фаза. Като предпоставка за допустимост, „очевидна неправилност“ трябва да води до **предварителен/предикативен/ извод** за неизбежната неправилност на крайните фактически и правни изводи, която би била резултат от извършването на нарушения, обуславящи неправилност.

Наистина, разпоредбата на новото правило в ал. 2 на чл. 280 ГПК, не е достатъчно точна, за да може нейното буквално тълкуване да даде нужните резултати, но именно несъвършеното законодателство трябва да бъде умело тълкувано и прилагано, за да постигне целените резултати за регулацията на обществените отношения. Всъщност, при квалифицирането на новите предпоставки за допустимост на касационното обжалване, законодателят неудачно е използвал термините „вероятна“ и „очевидна“ като определения към вида порочност на решенията. Тълкувани така, понятията „вероятна нищожност или недопустимост“ и „очевидна неправилност“ изразяват количествени параметри в изводите на съда при преценка за основателността на обжалването. За да се отграничи дейността на ВКС по чл. 280, ал. 2 като дейност по допускане на жалбите от дейността по преценка на тяхната основателност, трябва да се разкрие точния смисъл на новите правни понятия „вероятна нищожност“, „вероятна недопустимост“ и „очевидна неправилност“, с които да се обозначи изводът от друг вид преценка на ВКС, която има предикативен характер спрямо преценката за основателност и която разкрива потенциал за селекция на жалбите. Всъщност, още в мотивите към т. 1 на ТР по ТД № 1/2009г. на ОСГТК, правилно се посочва, че ВКС е

длъжен да допусне касация – „Ако съществува вероятност обжалваното въззивно решение да е нищожно или недопустимо..” Преценката за „вероятност” решението да е нищожно или недопустимо не е преценка за „вероятна” нищожност или недопустимост. Преценката за първото е извод, относим към допустимостта и има предикативен характер, а преценката за второто е степен от проверката за основателност. Следвайки този вече съществуващ тълкувателен подход на ВКС, понятието „очевидна неправилност” също трябва да отразява предикативния извод за „очевидност” въззивното решение да се окаже неправилно.

б/ Тъй като основанията по чл. 280, ал. 2 са относими към производството по чл. 288 ГПК за допускане на касационното обжалване на решенията, ВКС трябва да извлече информация от съдържанието на самата касационна жалба, а изводът за „очевидна неправилност” да направи въз основа на изложението по чл. 284, ал. 1, т. 3 ГПК, в която касаторът мотивирано и обосновано е посочил конкретното правило, което въззивният съд е нарушил и неговото значение за направените фактически и правни изводи. ВКС ще направи това, **съпоставяйки изложението в касационната жалба със съдържанието на решението и мотивите към него, без да „навлиза в кориците на делото”**, за да изследва действителното извършване на конкретното нарушение и без да оценява, дали ако е било извършено, се е отразило върху изводите на въззивния съд – това ще се преценява във фазата по основателността на касационната жалба.

ВКС не може да се ръководи от видимостта на конкретния порок – нарушението, което жалбоподателят посочва, може да не е видимо, да е скрито някъде в кориците на делото, но да е очевидно отражението на такова нарушение върху фактическите и правни изводи относно предмета на делото. Изводът за „очевидна неправилност” не може да се свърже и с каквато и да е дейност на касационния съд по проверка на действително съществуващи основания за отмяна, а може да изразява единствено убеждението му, че в съдържанието на жалбата точно и аргументирано са посочени такива нарушения,

които могат да бъдат квалифицирани като основания за касационно обжалване по чл. 281, т. 3 ГПК и които са относими към фактическите и правни изводи, изложени в решението и мотивите към него, така че ако действително са извършени, без съмнение обуславят неправилност.

Следователно, „очевидна неправилност” не е изводът за видимост на конкретно нарушение, не изводът, че такова нарушение е било извършено, не изводът за произтичащата от това неправилност като краен правен резултат, а изводът за несъмненото (очевидно) правно отражение на твърдяното нарушение върху правилността, ако при проверката за основателност то се окаже налице. Това е правен извод – резултатът на логическа верига от заключения за подвеждането на твърдяните от жалбоподателя пороци под съответните правни и логически правила и за тяхната относимост към фактическите и правни изводи в съдържанието на решението и мотивите към него².

6. В заключение:

С понятието „очевидна неправилност” се обозначава специфично правно понятие, което характеризира неправилността в значението ѝ на процесуална предпоставка за допустимост на касационното обжалване. В това понятие определението „очевидна” не трябва да се разглежда в самостоятелното му, буквално обозначаване за видимост на конкретния порок, обуславящ неправилността на решението. „Очевидна неправилност” не е количествен израз на неправилността като вид порочност на съдебните решения. Същността и целите на селективния модел на касационно обжалване позволяват неговата допустимост да бъде разширена и с предпоставки, относими към видовете порочни решения. В дейността си по унифициране на правоприлагането, съобразно чл. 124 КРБ, ВКС трябва да разкрие точния и ясен правен смисъл на законовия критерий „очевидна неправилност”, като определи

---

² По този въпрос съм споделила вижданията си в статията ми – „Новите основания за допускане на касационното обжалване по чл. 280, ал. 2 ГПК”, сп. „Норма”, кн. 1/2018г.

неговото съдържание в граници, че да отговори на предназначението и целта на новата разпоредба на чл. 280, ал. 2 ГПК за нуждата от касационна защита, както на обществения интерес от законосъобразно, справедливо, унифицирано и предвидимо правораздаване, така и на частния интерес на страните по делото.

В резултат на горното смятам, че искането на тричленния състав на ВКС за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 280, ал. 2 ГПК(обн. – ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 01.03.2008 г.; посл. изм. и доп. – ДВ, бр. 102 от 22.12.2017 г., в сила от 22.12.2017 г.), в частта: „...както и при очевидна неправилност.“ поради противоречие с конкретните конституционни разпоредби, посочени в искането за образуване на конституционното дело, а именно - чл. 117, ал. 1, чл. 122, ал. 1, чл. 119, ал. 1 и чл. 8 от Конституцията, е неоснователно.

13.07.2018 г.

Анелия Мингова

Съгласна съм правното ми мнение да бъде обявено на интернет сайта на Конституционния съд.